

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**ΟΔΗΓΙΑ
Αριθμός 6/15.09.2014**

Σήμερα ημέρα Δευτέρα 15 Σεπτεμβρίου 2014 και ώρα 11:00 το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης συνήλθε σε συνεδρίαση, στην οποία παρέστησαν ο Πρόεδρος του Ε.Σ.Ρ. Ιωάννης Λασκαρίδης, η Αντιπρόεδρος Ορσαλία (Λίνα) Αλεξίου, και τα μέλη Εύη Δεμίρη, Γιάννης Παπακώστας, Κωνσταντίνος Αποστολάς και Γεώργιος Στεφανάκης.

Μετάδοση από ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς διαγωνιστικών παιγνίων με συμμετοχή του κοινού μέσω τηλεφωνικών γραμμών υψηλής χρέωσης

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Έχοντας υπόψη:**

α) Το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος, κατά το οποίο η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης που είναι ανεξάρτητη αρχή, όπως ο νόμος ορίζει. Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους που λαμβάνει και τη μορφή του καθεστώτος της προηγούμενης άδειας, έχει ως σκοπό την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων, καθώς και προϊόντων του λόγου και της τέχνης, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και της παιδικής ηλικίας και της νεότητας.

β) Το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 2863/2000, κατά το οποίο το ΕΣΡ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του μπορεί να απευθύνει σε κάθε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα ή αρχή οδηγίες.

γ) Το άρθρο 25 περ. β του Ν. 4002/2011, κατά το οποίο τυχερά χαρακτηρίζονται τα παίγνια για τα οποία συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α) υφίσταται έστω και εν μέρει επιρροή της τύχης στο αποτέλεσμα του παιγνίου και β) υφίσταται οικονομική διακινδύνευση (wager / bet), που ως τέτοια νοείται η επιλογή του παίκτη να αναλάβει τον κίνδυνο επένδυσης στο αποτέλεσμα του παιγνίου

οποιοδήποτε χρηματικού ποσού και άλλου περιουσιακού στοιχείου ανεξάρτητα από το ύψος της αξίας του στοιχείου αυτού προκειμένου να επιδιώξει άμεσα ή έμμεσα οικονομικό όφελος από το αποτέλεσμα διεξαγωγής του παιγνίου. Στην έννοια της οικονομικής διακινδύνευσης περιλαμβάνεται και η συμμετοχή σε διεξαγωγή τυχερού παιγνίου που παρέχεται δωρεάν και συνδέεται με οικονομική διακινδύνευση χρηματικού ποσού και άλλου περιουσιακού στοιχείου, η οποία προηγήθηκε ή/και ακολουθεί.

δ) Το άρθρο 53 παρ. 1 του Ν. 4002/2011, κατά το οποίο η διεξαγωγή τυχερών παιγνίων μέσω ραδιοτηλεοπτικών μέσων ανεξάρτητα από τον τρόπο συμμετοχής των παικτών σε αυτά επιτρέπεται μόνο μετά από ειδική άδεια ανά παίγνιο, η οποία χορηγείται από την Επιτροπή Εποπτείας Ελέγχου Παιγνίων μετά από σύμφωνη γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης στον πάροχο των υπηρεσιών των παιγνίων αυτών που ασκεί την εκμετάλλευσή τους. Η άδεια περιλαμβάνει τους όρους διεξαγωγής του παιγνίου. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης με απόφαση του καθορίζει το μέγιστο ανά εικοσιτετράωρο και ανά μέσο χρόνο κατά τον οποίο επιτρέπεται να διεξάγονται τυχερά παίγνια μέσω των ραδιοτηλεοπτικών μέσων.

ε) Το άρθρο 53 παρ. 3 του Ν. 4002/2011, κατά το οποίο για την αδειοδότηση τυχερών παιγνίων προκειμένου να διεξαχθούν από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα απαιτούνται πέραν των προϋποθέσεων του άρθρου 25 περ. β του ίδιου νόμου να συντρέχουν επιπλέον σωρευτικά και οι εξής προϋποθέσεις: α) Η δομή του παιγνίου να διαθέτει τουλάχιστον δύο φάσεις εκ των οποίων τουλάχιστον της μιας το αποτέλεσμα να εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από τις γνώσεις των συμμετεχόντων ενώ μίας το πολύ έστω και εν μέρει από την τύχη, η δε τυχαιότητα να παράγεται αποκλειστικά και μόνο μέσω κλήρωσης και β) η διεξαγωγή του παιγνίου πρέπει να συμβαίνει σε πραγματικό χρόνο, με τη συμμετοχή φυσικού προσώπου ως παρουσιαστή.

στ) Το άρθρο 53 παρ. 6 του Ν. 4002/2011, κατά το οποίο μέχρι την έκδοση του Κανονισμού Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων επιτρέπεται η διεξαγωγή τυχερών παιγνίων από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) Αποδοχή εκ μέρους του παρόχου των γενικών αρχών και κανόνων διεξαγωγής των παιγνίων αυτών, όπως αυτές ορίζονται με απόφαση της ΕΕΕΠ.

β) Απόδοση των δικαιωμάτων του Δημοσίου και του φόρου στα κέρδη των παικτών, σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις.

γ) Η μη τήρηση των παραπάνω προϋποθέσεων επισύρει της διοικητικές και ποινικές κυρώσεις των άρθρων 51 και 52 του Ν 4002/2011.

ζ) Την Απόφαση 93/2/28.01.2014 της ΕΕΕΠ Γενικές Αρχές και Κανόνες Διεξαγωγής Ραδιοτηλεοπτικών Τυχερών Παιγνίων (ΦΕΚ Β 205/04.02.2014).

η) Το άρθρο 33 παρ. 1 του Ν. 4002/2011, κατά το οποίο οι ανήλικοι και οι ενήλικοι κάτω των είκοσι ενός ετών απαγορεύεται να έχουν πρόσβαση σε χώρους όπου διεξάγονται τυχερά παίγνια.

θ) Το άρθρο 27 παρ. 4 του ΠΔ 109/2010, κατά το οποίο οι τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

ι) Το άρθρο 9 παρ. 3 του Κανονισμού 2/1991 και το άρθρο 26 παρ. 4 του ΠΔ 109/2010, κατά τα οποία δεν πρέπει να μεταδίδονται προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

ια) Το άρθρο 6 παρ. 1 του Κανονισμού 2/1991, κατά το οποίο οι διαγωνιστικές εκπομπές πρέπει να είναι απαλλαγμένες από κάθε προσunenνόηση μεταξύ των υπευθύνων και των συμμετεχόντων που συνεπάγεται την ευνοϊκότερη μεταχείριση ορισμένων από τους τελευταίους.

ιβ) Το άρθρο 6 παρ. 2 του Κανονισμού 2/1991, κατά το οποίο οι διαγωνιστικές εκπομπές δεν πρέπει να διεξάγονται με τρόπο που προσβάλλει την αξιοπρέπεια των τηλεθεατών / ακροατών και των συμμετεχόντων.

ιγ) Το άρθρο 7 περ. α του Κανονισμού 2/1991, κατά το οποίο μια εκπομπή στο σύνολο της δεν πρέπει να παραπλανά τους τηλεθεατές ή ακροατές.

Αιτιολογικό

I. Παρατηρείται ότι προβάλλονται από ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς τυχερά και μη τυχερά διαγωνιστικά παίγνια με συμμετοχή του κοινού μέσω τηλεφωνικών γραμμών υψηλής χρέωσης, τα οποία περιέχουν ασαφείς αναφορές ως προς τους όρους κατάκτησης του προσφερόμενου επάθλου και αποσιωπούν ουσιώδεις πληροφορίες που είναι απαραίτητες στον μέσο τηλεθεατή / ακροατή που ενδιαφέρεται να συμμετάσχει σε αυτά.

II. Παρατηρείται ομοίως ότι προβάλλονται από ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς τυχερά και μη τυχερά διαγωνιστικά παίγνια με συμμετοχή του κοινού μέσω τηλεφωνικών γραμμών υψηλής χρέωσης, τα οποία έχουν παντελώς ακατάληπτη μεθοδολογία επίλυσης των εμφανιζόμενων γρίφων και χαρακτηρίζονται από πλήρη έλλειψη επεξήγησης της γενόμενης αποδεκτής ως σωστής απάντησης. Λόγω των παραπάνω χαρακτηριστικών, είναι αδύνατο να ελεγχθεί και να πιστοποιηθεί η αξιοπιστία των παιγνίων αυτών και να αποκλειστεί μεταξύ άλλων η πιθανότητα ύπαρξης προσunenνόησης μεταξύ συμμετεχόντων και παραγωγής. Τα παραπάνω παίγνια προσβάλλουν περαιτέρω την αξιοπρέπεια των συμμετεχόντων τηλεθεατών και ακροατών, οι οποίοι αδυνατούν να κατανοήσουν τους λόγους αποκλεισμού της απάντησης που πρότειναν στον εκάστοτε εμφανιζόμενο γρίφο.

III. Παρατηρείται τέλος ότι μεταδίδονται τυχερά παίγνια με συμμετοχή του κοινού μέσω τηλεφωνικών γραμμών υψηλής χρέωσης σε χρονικές ζώνες προγράμματος που παρακολουθούν τηλεόραση οι ανήλικοι.

**Για τους λόγους αυτούς
το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης**

Απευθύνει προς όλους τους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς της χώρας την εξής οδηγία, το πεδίο εφαρμογής της οποίας καταλαμβάνει όλα τα ραδιοτηλεοπτικώς προβαλλόμενα τυχερά και μη τυχερά παίγνια στα οποία η συμμετοχή του κοινού γίνεται μέσω τηλεφωνικών γραμμών υψηλής χρέωσης.

A. Τυχερά και μη τυχερά διαγωνιστικά παίγνια με συμμετοχή του κοινού μέσω τηλεφωνικών αριθμών υψηλής χρέωσης

I. Απαγορεύεται κάθε ασαφής δήλωση καθώς και η αποσιώπηση κάθε ουσιώδους πληροφορίας ως προς τον τρόπο συμμετοχής στο παίγνιο και κατάκτησης του προσφερόμενου επάθλου. Απαγορεύεται ιδίως κάθε προφορική και γραπτή δήλωση, η οποία καλλιεργεί την εντύπωση σίγουρου και εύκολου κέρδους. Απαγορεύεται ομοίως κάθε προφορική και γραπτή παράσταση που καλλιεργεί παραπλανητικά την εντύπωση της ύπαρξης πίεσης χρόνου, ιδίως με την εμφάνιση στην οθόνη επαναλαμβανόμενων ενδείξεων αντίστροφης μέτρησης.

II. Οι όροι συμμετοχής στο παίγνιο πρέπει να είναι γραπτοί και άμεσα προσβάσιμοι, ώστε αφενός να είναι εφικτή η αντιπαραβολή τους σε σχέση με το τηλεοπτικώς προβληθέν περιεχόμενο και αφετέρου να έχουν την απαραίτητη πληροφόρηση οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν στο παίγνιο τηλεθεατές και ακροατές. Πρέπει περαιτέρω να πληροφορείται σαφώς το κοινό τον τρόπο με τον οποίον μπορεί να έχει άμεση πρόσβαση στους όρους αυτούς, ιδίως με τη χρήση κατάλληλων οπτικών και προφορικών ενδείξεων ανάλογα με το είδος του μέσου προβολής του παιγνίου.

III. Απαγορεύεται κατά την προβολή του παιγνίου κάθε προφορική και γραπτή παράσταση, η οποία αντιφάσκει με τους γραπτούς όρους του.

IV. Στα τυχερά παίγνια, πρέπει να πληροφορείται σαφώς το κοινό ότι η συμμετοχή του στην τελική φάση του παιγνίου εξαρτάται αποκλειστικά και μόνο από την τύχη. Απαγορεύεται ιδίως κάθε γραπτή και προφορική παράσταση που μπορεί να ερμηνευτεί ότι εξαρτά τις πιθανότητες επιτυχίας από άλλους παράγοντες, όπως για παράδειγμα την ταχύτητα κλήσης της τηλεφωνικής γραμμής υψηλής χρέωσης.

V. Στα μη τυχερά παίγνια, πρέπει να πληροφορείται σαφώς το κοινό ότι η συμμετοχή του στην τελική φάση του παιγνίου εξαρτάται από κάποιον άλλον παράγοντα πλην της τύχης. Ο παράγοντας αυτός θα πρέπει να επεξηγείται με σαφήνεια, ιδίως όταν συνδέεται με την ύπαρξη κάποιας δεξιότητας του συμμετέχοντα. Απαγορεύεται στην περίπτωση αυτή κάθε προφορική και γραπτή παράσταση που μπορεί να ερμηνευτεί ότι εξαρτά τις πιθανότητες επιτυχίας από άλλους παράγοντες, όπως για παράδειγμα την ταχύτητα κλήσης της τηλεφωνικής γραμμής υψηλής χρέωσης.

VI. Απαγορεύεται η ραδιοηλεκτρονική προβολή παιγνίων με ακατάληπτη μεθοδολογία επίλυσης του εμφανιζόμενου γρίφου. Απαγορεύεται ιδίως η προβολή γρίφων με προσομοίωση μαθηματικών πράξεων, στους οποίους χρησιμοποιούνται άγνωστα στο κοινό σύμβολα και ψηφία που ομοιάζουν με τους κοινώς χρησιμοποιούμενους αριθμούς και που μπορούν επομένως να παραπλανήσουν τον μέσο τηλεθεατή και ακροατή.

VII. Κατά το τέλος του εκάστοτε κύκλου, θα πρέπει να επεξηγείται αναλυτικά η γενόμενη δεκτή ως σωστή από την παραγωγή απάντηση ανεξαρτήτως αν έχει υπάρξει τελικός νικητής. Ο όρος αυτός είναι απαραίτητος για τον έλεγχο της αξιοπιστίας του παιγνίου και τον αποκλεισμό τυχόν υπονοιών ύπαρξης προσυμφωνημένης μεταξύ συμμετεχόντων και παραγωγής. Η επαληθευσιμότητα της απάντησης είναι επίσης απαραίτητη για την προστασία της αξιοπρέπειας των συμμετεχόντων παικτών.

B. Τυχερά διαγωνιστικά παίγνια με συμμετοχή του κοινού μέσω τηλεφωνικών αριθμών υψηλής χρέωσης

Ειδικά για τα ραδιοηλεκτρονικά προβαλλόμενα τυχερά παίγνια με συμμετοχή του κοινού από απόσταση, ισχύουν και οι ακόλουθες επιπλέον υποχρεώσεις.

I. Απαγορεύεται η προβολή μη αδειοδοτημένων τυχερών παιγνίων από τα ραδιοηλεκτρονικά μέσα.

II. Ως τυχερά θεωρούνται τα παίγνια εκείνα για τα οποία συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Υφίσταται έστω και εν μέρει επιρροή της τύχης στο αποτέλεσμα του παιγνίου.
- Υφίσταται οικονομική διακινδύνευση, που ως τέτοια νοείται η επιλογή του παίκτη να αναλάβει τον κίνδυνο επένδυσης στο αποτέλεσμα του παιγνίου οποιουδήποτε χρηματικού ποσού και άλλου περιουσιακού στοιχείου ανεξάρτητα από το ύψος της αξίας του προκειμένου να επιδιώξει οικονομικό όφελος από το αποτέλεσμα του παιγνίου.

III. Το στοιχείο της οικονομικής διακινδύνευσης υφίσταται ιδίως όταν η χρηματική επιβάρυνση για την συμμετοχή του κοινού στο παίγνιο υπερβαίνει τη συνήθη αστική χρέωση ενός τηλεφωνήματος / το κόστος ενός απλού γραπτού μηνύματος.

IV. Ως τυχερά παίγνια θεωρούνται και οι πάσης φύσεως κληρώσεις δώρων, όταν η συμμετοχή του κοινού γίνεται μέσω τηλεφωνικών γραμμών και γραπτών μηνυμάτων υψηλής χρέωσης.

V. Μέχρι την έκδοση του Κανονισμού Διεξαγωγής και Ελέγχου Παιγνίων, επιτρέπεται η προβολή από τα ραδιοηλεκτρονικά μέσα μόνο των τυχερών εκείνων παιγνίων, τα οποία πληρούν τους όρους του άρθρου 53 παρ. 6 του Ν. 4002/2011. Τα παίγνια αυτά βρίσκονται αναρτημένα στον κάτωθι αναφερόμενο ηλεκτρονικό ιστότοπο της ΕΕΕΠ <https://www.gamingcommission.gov.gr/index.php/el/wf-menu-config/2014-02-24-17-46-32>.

VI. Η παράνομη (άνευ αδείας κατά το άρθρο 53 παρ. 1 Ν 4002/2011 ή εγκρίσεως κατά το άρθρο 53 παρ. 6 Ν 4002/2011 της ΕΕΕΠ) ραδιοτηλεοπτική προβολή τυχερών παιγνίων συνεπάγεται την επιβολή των διοικητικών και ποινικών κυρώσεων των άρθρων 51 και 52 του Ν. 4002/2011.

VII. Η παράνομη (άνευ αδείας κατά το άρθρο 53 παρ. 1 Ν 4002/2011 ή εγκρίσεως κατά το άρθρο 53 παρ. 6 Ν 4002/2011 της ΕΕΕΠ) ραδιοτηλεοπτική προβολή τυχερών παιγνίων συνεπάγεται επίσης την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων από το ΕΣΡ κατά των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών που τα μεταδίδουν. Υπενθυμίζεται ότι κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 4660/2012 και ΣτΕ 2674/2013) το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης νομιμοποιείται βάσει των άρθρων 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 και 4 παρ. 1 περ. β και ε του Ν. 2863/2000 να επιβάλλει κυρώσεις για κάθε παραβίαση νομοθετικού κανόνα που έστω και έμμεσα αφορά τους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς και τη γενικότερη λειτουργία της ραδιοτηλεόρασης. Επισημαίνεται περαιτέρω ότι οι κυρωτικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Εποπτείας Ελέγχου Παιγνίων τελούν υπό την επιφύλαξη των συνταγματικά κατοχυρωμένων κυρωτικών αρμοδιοτήτων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (άρθρο 53 παρ. 4 του Ν. 4002/2011).

VIII. Τα ραδιοτηλεοπτικώς προβαλλόμενα τυχερά παίγνια που πληρούν τους όρους του άρθρου 53 παρ. 6 του Ν. 4002/2011 (έχουν εγκριθεί προς μετάδοση από την ΕΕΕΠ) πρέπει να συμμορφώνονται με τους όρους των Γενικών Αρχών και Κανόνων Διεξαγωγής Ραδιοτηλεοπτικών Τυχερών Παιγνίων της ΕΕΕΠ. Τυχόν παράβαση των όρων αυτών συνεπάγεται την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών και ποινικών κυρώσεων των άρθρων 51 και 52 του Ν. 4002/2011.

IX. Τα ραδιοτηλεοπτικώς προβαλλόμενα τυχερά παίγνια που πληρούν τους όρους του άρθρου 53 παρ. 6 του Ν. 4002/2011 (έχουν εγκριθεί προς μετάδοση από την ΕΕΕΠ) πρέπει επίσης να σέβονται τους κανόνες της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας. Τυχόν παράβαση των όρων αυτών συνεπάγεται την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων από το ΕΣΡ (ΣτΕ 2020/2014 και ΣτΕ 2119/2014).

X. Απαγορεύεται τόσο η συμμετοχή όσο και η πρόσβαση των ανηλίκων στα ραδιοτηλεοπτικώς προβαλλόμενα τυχερά παίγνια που πληρούν τους όρους του άρθρου 53 παρ. 6 του Ν. 4002/2011.

XI. Απαγορεύεται η προβολή των τυχερών παιγνίων που πληρούν τους όρους του άρθρου 53 παρ. 6 του Ν. 4002/2011 σε ώρες που παρακολουθούν τηλεόραση οι ανήλικοι.

Ο Πρόεδρος του ΕΣΡ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ